

mnogih krajih prelevilo v sovraštvo in psihologično naravno je, da se pri strastnejših ljudeh raztegne sovraštvo do duhovščine tudi na cerkev in na vero.

Zmagal je pač dr. Šusteršič, ali trpela bo po tej zmagi le cerkev in religioznost, in to je tako velika škoda, da je uspeh pri volitvi ne odtehta.

Politični pregled.

Notranji položaj. — Od časa do časa stresa ministrskega predsednika Körberja kurja polt, in tedaj začne narodom pihati na dušo. V ogrskem parlamentu je te dni ministrski predsednik razpravljajal tudi o eventualnosti, da cislitvanska ne bo mogla zadostiti pogojem cislitvansko-ogrskemu pogodbi. Kaj je mislil ogrski ministrski predsednik s tem reči, je lahko uginiti. Cislitvanska je doslej potom cesarskih naredb vse storila, kar se je zahtevalo, da ostane pogodba intaktna, in ker bo tudi v prihodnje s § 14. lahko uveljavila vsako, na pogodbo se nanašajočo postavo, je brez dvoma, da je Széll imel pri svojem govoru v mislih eventualnost, ko se v dunajskem parlamentu ne bo dalo izvršiti volitev delegacije. Za ta trenotek suše Madjari, kot dalekovidni politiki, že zdaj svoj smodnik. Madjari se nam seveda tudi tedaj ne bodo izneverili, Széll je grozil z obljubo, da je tudi za ta slučaj oskrbljeno za skupne zadeve in za skupne interese. To se pravi: Madjari bodo dovolili, da smejo avstrijski davkoplačevalci tudi brez privoljenja delegacij plačevati $\frac{2}{3}$ vseh skupnih izdatkov. Ministrski predsednik Körber se je seveda takoj ustrašil, in njegov časopisi svare „avstrijske narode“ naj postanejo ponižni, sicer se zgodi grozna nesreča, da razpade dualizem. Gospod plem. Körber pa se jako moti, ako misli, da se narodi te možnosti boje. Ravno nasprotno: V tej državi ga kmalu ne bo človeka, ki bi razpada dualizma ne smatral za odrešenje. Koliko se vlada trudi, da bi oživela državni zbor, in še za to ne more razgreti narodov, kaj še da bi jih razgrela za dualizem. Ta odrvenelost, ta brezobzirnost naroda za tiste institucije, na katerih je merodajnim krogom največ ležeče, kaže očitno, kar se vedno bolj in bolj odražajo narodi od države. Narodom je postalo čisto vse jedno, kaj se zgodi z državo, in to je slabo znamenje.

Deželni zbori. — Dne 10. decembra se je sešel prvi izmed sklicanih deželnih zborov, namreč dalmatinski. Že v prvi seji se je pokazalo, kakšno nevoljo je obudil dogovor mej dunajsko in peštansko vlado glede bosanskih železnic. Tekom prihodnjih dni se snidejo drugi deželni zbori. Zlasti zasedanje češkega deželnega zbora dela vladi velike preglavice, ker namerava češki radikalec dr. Baxa sprožiti razpravo o deklaraciji presumptivnega prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda.

Volilno gibanje. — Skoro v vseh kronovinah se vrše sedaj volitve volilnih mož. V obče so stranke ohranile svojo posest, le tu in tam se utegne zgoditi kaka prememba. Najzanimivejši pojav celega volilnega gibanja je, da so socialni demokratje na Češkem mogočno nazadovali. Vsakdo bi mislil, da mora socialna demokracija v industrijalni češki znatno napredovati, v tem ko se je pri volitvi volilnih mož izkazalo, da izgublja teren pod nogami. Nemški nacionalci so socialnim demokratom stališče tako podkopali, da bodo socialni demokratje izgubili samo na Češkem tri mandate.

Proti knezu Lobkovicu. — Praški časopis „Budivoj“ je priobčil te dni prav zanimivo razkritje. Sporočil je, da skušajo gotovi krogi izpodriniti češkega deželnega maršala kneza Jurija Lobkovica in na njegovo mesto spraviti nemškega liberalca kneza Fürstenberga. Lobkovic je energičen in se malo meni za želje kacega ministrskega predsednika, vrh tega

pa je odločno češkonarodnega mišljenja, in zato bi ga Nemci radi odstranili.

Bolgarska. — Te dni je ministrstvo vsled konflikta z narodnim sobranjem odstopilo. Šele po dolgih, večkrat ponorečenih prizadevanjih, sestaviti novo vlado, je to nalogo prevzel bivši ministrski predsednik Ivančov. Posledica tega bo, da se razpusti sobranje.

Vojna v južni Afriki. — Zadnje dni se poroča, da so Angleži zopet dosegli neke uspehe. Žal, da Krüger ni mogel v Evropi ničesar opraviti. Kraljica nizozemska je staremu prezidentu pojasnila, da je nemogoča vsaka intervencija, ker ni zanjo pridobiti ne Nemčije, niti Francije. Krüger je vsled tega opustil nameravano potovanje na Rusko. V angleškem parlamentu je vlada povedala, da hoče anektirani južnoafriški republiki utelesiti Kaplandijo in jima sčasoma dati avtonomijo.

Knjižne tirjatve.

Neštevilnokrat se je že razpravljalo o potrebi, omogočiti trgovcem in obrtnikom, da svoje v knjigah vpisane tirjatve lahko v denar spravijo. Zdaj imata trgovec in obrtnik včasih izredno dolgo svoje tirjatve samo na papirju, mej tem, ko morejo sami delati drugod dolgeve in plačevati od njih obresti samo, da gre njih obrt dalje.

To niso zdrave razmere, in ponekod se trgovci in obrtniki že dolgo časa bore, da bi se jim na kateri koli način naredilo konec. Odkazani so v tem oziru v prvi vrsti pač le na samo pomoč, zakaj država ne bo in ne more glede teh razmer skoro ničesar storiti.

V Gradcu so se te dni trgovci in obrtniki dogovorili z nekim denarnim zavodom, da bodo odslej na svoje knjižne tirjatve lahko dobivali denar in jim ne bo več treba, se zadolževati in od teh dolgov obresti plačevati, v tem, ko imajo pri ljudeh svoj denar.

Po tem dogovoru z navedenim denarnim zavodom razdele se vse tirjatve v take, ki so že zapadle in v take, ki še niso zapadle. Postopalo pa se bo na ta način, predpostavlja, da upnik hoče in more plačati, da bo trgovec ali obrtnik denarnemu zavodu dal pooblastilo, da sme tirjatev iztirjati, da sme dolžnika opominjati in da ga sme tožiti. Trgovec ali obrtnik ne bo nič več imel opraviti z malomarnim upnikom; odstopil ga bo tako-rekoč denarnemu zavodu, ki bo potem denar iztirjal.

Važnejše so določbe glede še ne zapadlih tirjatev. V tem oziru določa omenjeni dogovor naslednje:

1.) Ako prizna dolžnik svoj dolg, izplača denarni zavod upnika dve tretjini njegove tirjatve in se potem dogovori z dolžnikom, kateremu dovoli lahko tudi plačevanje dolga v obrokih, v tem, ko z upnikom obračuna ko je ves dolg plačan.

2.) Upnik lahko podpiše prima menico na ordre dotičnega denarnega zavoda, katera menica se glasi na ime dolžnika. Tako menico lahko brez akcepta predloži denarnemu zavodu v eskomptiranje. Zavod predloži me-